I. megoldás: Legyen az $ABCDE$ szabályos ötszög AC és BD átlóinak metszéspontja F. Az $AF=AB$ egyenlőséget abból mutatjuk meg, hogy az ABF háromszögnek BF-en fekvő két szöge egyenlő (1. ábra).

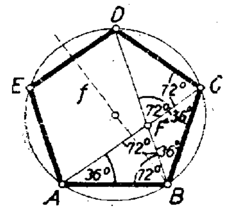

1. ábra

Minden (konvex) ötszög szögeinek összege $3\cdot 180^\circ=540^\circ$. A szabályos ötszög szögei egyenlők, így egy-egy szöge 108°. Az ötszög köré írható körből az oldalak, mint egyenlő húrok, egyenlő íveket metszenek le. Az ötszög mindegyik szögének szárai között három ilyen ív fekszik, ezért mindegyik ív az ötszög csúcsaiból $108^\circ:3=36^\circ$-nyi szögben látható. Eszerint $BAF\sphericalangle=BAC\sphericalangle=36^\circ$, $ABF\sphericalangle=ABD\sphericalangle=2\cdot 36^\circ=72^\circ$, így $AFB\sphericalangle=180^\circ-(36^\circ+72^\circ)=72^\circ=ABF\sphericalangle$, amit bizonyítani akartunk.

Az AF szakasz az AC átlónak nagyobbik darabja: $AF>FC$, mert az ABF háromszögben AF, az egyik 72°-os szöggel szemben fekvő oldal, nagyobb BF-nél, a 36°-os szöggel szemben fekvő oldalnál, BF pedig egyenlő FC-vel, mert a BCF háromszög – két 36°-os szöge révén – ugyancsak egyenlő szárú.

Hasonlóan látható be, hogy $DF=DC$, és hogy $DF>FB$. – Ezzel a bizonyítást befejeztük.

Megjegyzések. 1. A bizonyítás első része csak azt használta fel, hogy a (rövidebb) BC ív egy, és hogy a (rövidebb) DA ív két ötödrésze a kör kerületének. Eszerint az $AF=AB$ egyenlőség érvényes marad akkor is, ha a DA ívet a körön elforgatjuk (2. ábra). – Vegyük észre, hogy az E csúcs a bizonyítás egyik részében sem szerepel.

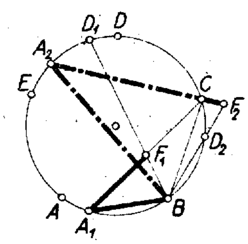

2. ábra

2. Az $AFB\sphericalangle=ABF\sphericalangle$ egyenlőséget a mértékszámok kiszámítása nélkül is megmutathatjuk. Az ABD szög két ötszögoldalhoz tartozó íven nyugvó kerületi szög, a CBD és ACB kerületi szögek pedig egy-egy ilyen íven nyugszanak. Így az utóbbiak összege egyenlő az ABD szöggel, másrészt ez az összeg a BCF háromszög külső szögeként a BFA szöggel is egyenlő. – Itt viszont csak azt használtuk fel, hogy az $ABCD$ húrnégyszög oldalai által lemetszett körívekre fennáll az $\widehat{AB}+\widehat{CD}=\widehat{AD}$ egyenlőség. Tehát tulajdonképpen a következő általánosabb tételt bizonyítottuk be: ha az $ABCD$ húrnégyszögben fennáll az $\widehat{AB}+\widehat{CD}=\widehat{AD}$ egyenlőség, akkor $AF=AB$ és $DF=DC$, ahol F az AC és BD átlók metszéspontja. (Mindkét átlónak van egy oldallal egyenlő darabja, ahogyan az eredeti tétel is állítja.)

Ennek a tételnek egy más bizonyítása: az A körül AB sugárral írt k_1 körnek az $ABCD$ négyszög k körülírt körével való második közös pontját E-vel jelölve (3. ábra) $\widehat{DE}=\widehat{AD}-\widehat{AE}=\widehat{AD}-\widehat{AB}=\widehat{DC}$, tehát a D körül DC sugárral írt k_2 kör szintén E-ben metszi k-t.

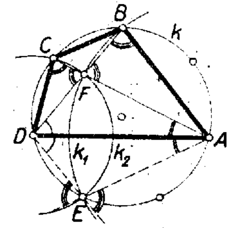

3. ábra

Így $EDA\sphericalangle=BDA\sphericalangle=FDA\sphericalangle$ és $EAD\sphericalangle=CAD\sphericalangle=FAD\sphericalangle$, tehát az AE egyenes az AF-nek, DE a DF-nek tükörképe AD-re, vagyis E az F tükörképe AD-re. Eszerint $AF=AE=AB$ és $DF=DE=DC$; egyszersmind F a k_1 és k_2-nek második közös pontja. (Az E pont megfelel a szabályos ötszög ötödik csúcsának.) – Az állítás hurkolt négyszögre is érvényes, hacsak B és C a k ugyanazon AD ívének pontjai (4. ábra; a 3-4. ábrákon A, B, C, D egy-egy szabályos 7-, ill. 9-szög csúcsai közül valók).

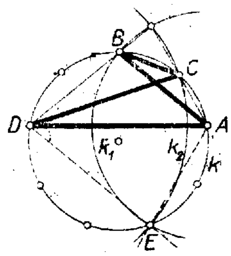

4. ábra

II. megoldás: A kívánt egyenlőséget abból bizonyítjuk, hogy az $AFDE$ négyszög paralelogramma. Az I. megoldás szerint a CDE szög $108°$, a DCA szög $72°$, egymásnak kiegészítő szögei. Ámde tudjuk, hogy ha két szög egymást $180°$-ra egészíti ki, és egyik pár száruk párhuzamos – vagy egybeeső –, második száraikba pedig az elsőkből ellentétes irányú forgással jutunk – amint az említett szögek közös CD szárából DE-be negatív (az óramutató forgásával egyenlő irányú) forgás visz át, CA-ba pedig pozitív –, akkor a második szárak – itt DE és AC – szintén párhuzamosak. Ugyanígy a BD átló párhuzamos az AE oldallal. Az így létrejövő $AFDE$ paralelogrammából $AF = ED$ és $DE = AE$, amit bizonyítani akartunk.

Megjegyzés. Számos versenyző szemlélet alapján elfogadta, hogy a szabályos ötszög mindegyik átlója párhuzamos egy oldallal, vagy más szóval, hogy pl. az $ACDE$ négyszög trapéz. Ezt valamivel indokolni kellett volna. Lehet így is: az ED oldal f felező merőlegese szimmetriatengelye az ötszögnek, tehát A és C egymásnak tükörképei f-re. Ezért AC merőleges f-re, és így párhuzamos ED-vel.